

SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ TENNIKSESSÄ

**Selvitys kansainväliseen kilpailutoimintaan vuosina
2008–2018 osallistuneiden suomalaisurheilijoiden
kokemasta häirinnästä**

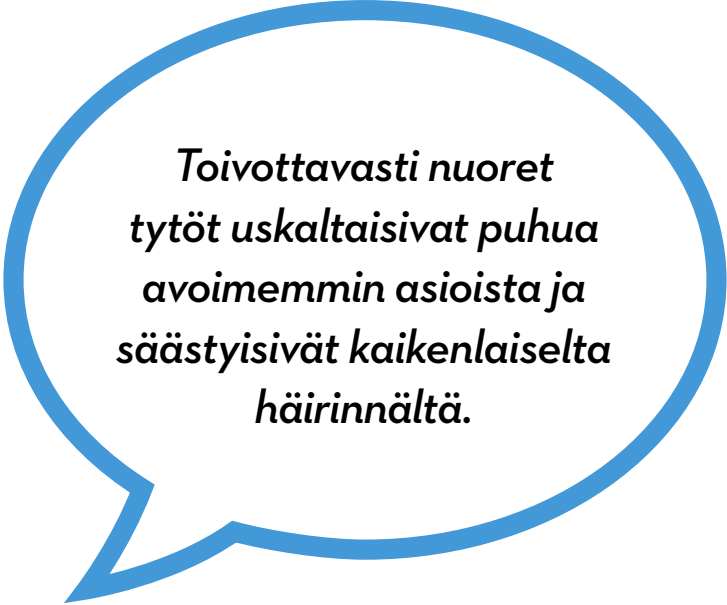
Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry
Johanna Hentunen, Jouko Ikonen ja Nina Laakso
2019

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:n

tarkoituksena on yhteistyössä urheilutoimijoiden kanssa taata kaikille yhdenvertainen oikeus eettisesti kestävään urheiluun. SUEKin tehtäviä ovat urheilun eettiset asiat, antidopingtoiminta, kilpailumanipulaation torjunta sekä katsomoturvallisuuden ja -viihtyvyyden edistäminen. SUEK toteuttaa tehtävänsä koulutuksen, tutkimuksen, viestinnän ja sidosryhmäyhteistyön keinoin. Se tekee laaja-alaista yhteistyötä niin kansallisten kuin kansainvälisten urheilutoimijoiden ja viranomaisten kanssa.

suek.fi | #puhtaastiparas | @SUEK_FINCIS

*Toivottavasti nuoret
tytöt uskaltaisivat puhua
avoimemmin asioista ja
säestyisivät kaikenlaiselta
häirinnältä.*

Seksuaalinen häirintä tenniksessä

Selvitys kansainväliseen kilpailutoimintaan vuosina 2008–2018
osallistuneiden suomalaisurheilijoiden kokemasta häirinnästä

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry

Teksti: Johanna Hentunen, Jouko Ikonen ja Nina Laakso

Toimitus: Johanna Hentunen, Jouko Ikonen, Nina Laakso ja Susanna Sokka

Taitto: Jani Paasonen

ISBN: 978-952-5605-37-2 (PDF)

TIIVISTELMÄ

Tässä selvityksessä tutkittiin, ovatko tenniksen kansainvälisessä kilpailutoiminnassa mukana olleet urheilijat kokeneet seksuaalista häirintää lajin parissa. Selvitys kohdistui vuosina 2008–2018 kansainvälisiä otteluita pelanneisiin ja vuonna 1970 tai sen jälkeen syntyneisiin urheilijoihin (n = 376). Nuorimmat kohdejoukkoon kuuluneet pelaajat olivat syntyneet vuonna 2006. Selvitys toteutettiin Suomen Tennisliitto ry:n toimeksiannosta ja sen toteutti Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry.

Selvitys toteutettiin sähköisenä kyselytutkimuksena. Alle 15-vuotiaiden huoltajilta pyydettiin lupa lapsen osallistumiselle tutkimukseen. Kyselyyn saatiin 92 vastausta (vastausprosentti 24). Vastanneista urheilijoista yhteensä 15 oli kokenut seksuaalista häirintää tai havainnut sitä (kuvio 1.)

Seksuaalista häirintää oli kokenut yhteensä seitsemän pelaajaa, jotka kaikki olivat naisia. Häirintä ilmeni pääasiassa sanallisesti, sanattomasti tai puhelimitse (esimerkiksi viestittely). Kaksi pelaajaa oli kokenut fyysistä itsemääräämisoikeutta loukkaavaa, fyysistä häirintää.

Seksuaalista häirintää oli havainnut yhteensä 13 henkilöä. Havaitsemastaan häirinnästä kertoi kymmenen naista ja kolme miestä. Urheilijoiden vastausten perusteella häirintää oli havaittu kohdistuvan yksinomaan naispelaajiin. Myös havaittu häirintä oli pääasiassa sanallista, sanatonta tai

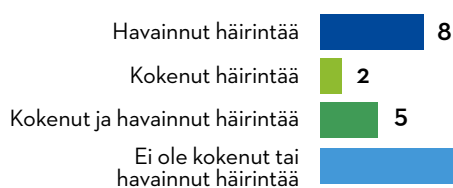
puhelimitse tapahtuvaa. Kaksi pelaajaa kertoi, että he olivat havainneet tai heille oli kerrottu fyysisestä seksuaalisesta häirinnästä.

Lähes kaikki esille tulleet häirintätapaukset sijoittuivat useiden vuosien päähän. Yksikään pelaaja ei kertonut kokenensa häirintää tällä hetkellä, mutta muutama urheilija koki uhkaa häirinnän toistumisesta. Suurin osa häirintää kokeneista oli kertonut läheisilleen kokemastaan. Kaksi urheilijaa oli yrittänyt puuttua kokemaansa häirintään kertomalla asiasta seurassa tai liitossa. Molemmat urheilijat kokivat, etteivät he olleet saaneet tarvitsemaansa tukea ja apua asian käsittelyyn.

Urheilijoiden kertomusten perusteella häiritsijät olivat pääsääntöisesti lajin parissa toimivia miehiä. Useimmiten häirintään syyllistyivät vastausten perusteella valmentajat. Vastauksissa kerrottiin, että häirintään olivat syyllistyneet myös muut seuran tai joukkueen taustahenkilöt, seuraveri sekä häiritylle ennalta tuntemattomat henkilöt.

Selvityksen perusteella tenniksessä tulee tulevaisuudessa kiinnittää huomiota lajin parissa toimivien kouluttamiseen. Vastaisuudessa epäasiallisen kohtelun pelisääntöjä, puuttumisen toimintamalleja ja sanktioita on syytä tarkastella ja kehittää laajasti tenniksessä sekä suomalaisessa urheilussa yleisemminkin.

Kuvio 1. Häirintää kokeneiden tai havainneiden määrä.

SISÄLTÖ

Tiivistelmä	3
1. Johdanto	5
1.1. Mitä seksuaalinen häirintä on?	5
1.2. Selvityksen toteuttaminen.....	5
1.3. Aineiston analyysi	7
1.4. Kyselyn vastaajamäärä ja luotettavuuden arviointi.....	7
1.5. Selvityksen eettisyys	9
2 Urheilijoiden kokema ja havaitsema seksuaalinen häirintä	10
2.1 Sanallinen seksuaalinen häirintä.....	11
2.2 Sanaton seksuaalinen häirintä.....	11
2.3 Seksuaalinen häirintä sosiaalisessa mediassa, internetissä tai puhelimitse.....	12
2.4 Fyysinen seksuaalinen häirintä.....	12
2.5 Seksuaalisen häirinnän havaitseminen	12
3 Häirinnän seuraukset ja häirintään puuttuminen.....	14
4 Pohdinta	15
Lähteet.....	17
Liitteet 1-5	18

1. JOHDANTO

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry (myöh. SUEK) ja Suomen Tennisliitto ry (myöh. Tennisliitto) sopivat marraskuussa 2018 selvityshankkeesta, jossa tavoitteena oli tutkia, ovatko nuorten tai aikuisten kansainvälisiä kilpailuita pelanneet urheilijat kokeneet häirintää harjoittelussaan tai kilpailumatkoillaan viimeisten vuosien aikana. Selvitys kohdistui vuoden 1970 jälkeen syntyneisiin pelaajiin, jotka ovat pelanneet kansainvälisiä otteluita Tennis Europe Tourilla tai Kansainvälinen Tennisliitto (myöh. ITF) alaisissa kilpailuissa vuosina 2008–2018.

Seksuaalinen häirintä on ollut ajankohtainen aihe liikunnassa ja urheilussa vuonna 2018 kansainvälisen elokuva-alalta lähteneen #metoo-kampanjan myötä. Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta nosti esiin huolen lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta häirinnästä ja hyväksikäytöstä keväällä 2018 julkaisemalla aiheesta kannanoton (Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta 2018). Useat mediat uutisoivat seksuaalisesta häirinnästä ja hyväksikäytöstä urheilussa vuoden 2018 aikana. SUEK julkaisi syksyllä sel-

vityksen häirinnästä Suomen jalkapallo- ja jääkiekkomajoukkueissa sekä loppuvuodesta katsauksen häirinnästä ja kiusaamisesta liikunnassa ja urheilussa (ks. Hentunen, Laakso & Ikonen 2018 ja Kyllönen 2018). Seksuaalirikosten yleisyydestä liikunnassa ja urheilussa saatiin uutta tietoa Poliisiammattikorkeakoulussa valmistuneen opinnäytetyön kautta (Turpeinen 2018). Turpeisen mukaan vuosina 2016–2017 rikosilmoituskynnyksen ylittäviä seksuaalirikosepäilyjä oli liikuntaan ja urheiluun liittyen ainakin 145 kappaletta (emt., 27).

Seksuaalinen häirintä ja hyväksikäyttö ovat nousseet ajankohtaiseksi aiheeksi myös tenniksen parissa. SUEK tutki kesällä 2018 epäilyjä, joiden mukaan tennisvalmentaja olisi seksuaalisesti häirinyt tai käyttänyt hyväkseen tyttö- tai naispelaajia (esim. MTV uutiset 2018, Yle urheilu 2018). Tapaus on tämän raportin teko hetkellä poliisilla esitutkinnassa. Kyseessä oleva valmentaja on tällä hetkellä toimintakiellossa niin Suomessa kuin kansainvälisesti (MTV uutiset 2019).

1.1. Mitä seksuaalinen häirintä on?

Seksuaalinen häirintä on syrjintää, ja se on määritelty tasa-arvolaisissa seuraavasti: *"Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri"* (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 1986/609). Tasa-arvolain nojalla työnantajalla – ja sovellettavissa olevin osin myös muun palvelussuhteen toimeksiantajalla – on velvollisuus puuttua havaitsemaansa tai tietoon saatettuun syrjintään (emt., ks. myös Tasa-arvo 2018).

Seksuaalinen häirintä on tyypillisesti loukkaavaa kommentointia tai kysymyksiä koskien kohteeksi joutuneen henkilön ulkonäköä, pukeutumista tai yksityiselämää. Seksuaalinen häirintä voi olla myös asiattomaksi koettua eleilyä tai tuijottamista. Fyysinen seksuaalinen häirintä voi olla esimerkiksi ahdistelua tai epätoivottua koskettelua. Vakavimmillaan seksuaalinen häirintä voi täyttää rikoksen tunnusmerkistön.

1.2. Selvityksen toteuttaminen

Selvitys toteutettiin joulukuun 2018 ja maaliskuun 2019 välisenä aikana. SUEK toimi selvityksen toteuttajana ja Tennisliitto tilaajana. Tennisliitto tiedotti selvityksestä tammikuussa

Rikoslaisissa (1889/39) rangaistavia seksuaalirikoksia ovat

- seksuaalinen ahdistelu
- raiskaus
- törkeä raiskaus
- pakottaminen seksuaaliseen tekoon
- seksuaalinen hyväksikäyttö
- lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö
- törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö
- seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttö
- seksuaalipalvelujen ostaminen nuorelta
- lapsen houkuttelemine seksuaalisiin tarkoituksiin
- sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan lasta koskevan esityksen seuraaminen
- paritus ja
- törkeä paritus.

Lapsiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin liittyvät myös rikoslaisissa (luku 17, momentit 18, 18 a ja 19) säädetyn sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan kuvan levittäminen ja hallussapito (Turpeinen 2018, 4).

2019 omilla verkkosivuillaan. Tiedote on liitteessä 1. Organisaatiot tapasivat selvityksen aikana kaksi kertaa. Ensimmäisessä tapaamisessa marraskuussa 2018 käytiin läpi selvityk-

sen tietotarve ja myöhemmässä tapaamisessa maaliskuussa 2019 käytiin läpi selvityksen alustavat tulokset. Työryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

- **SUEK:** Johanna Hentunen, Jouko Ikonen, Teemu Japison, Nina Laakso ja Susanna Sokka
- **Tennisliitto:** Teemu Purho, Jarno Tiusanen ja Henrik Zilliacus

Selvityksen tarkoituksena oli saada tietoa, ilmeneekö tennismaajoukkueessa seksuaalista häirintää tai ovatko kohdejoukkoon kuuluvat pelaajat kokeneet seksuaalista

häirintää oman kansainvälisen peliuransa aikana. Selvityksen kohdejoukkoon kuuluvat urheilijat olivat pelanneet kansainvälisellä tasolla vuosien 2008–2018 välisenä aikana. Selvityksessä haluttiin myös taustoittaa mahdollista ilmiön olemassaoloa selvittämällä ovatko pelaajat kokeneet seksuaalista häirintää muulloin pelaajauransa aikana. Selvityksen tavoitteena oli myös lisätä tietoa seksuaalisesta häirinnästä, sen tunnistamisesta ja siihen puuttumisesta. Kansainvälisellä kilpailutoiminnalla tarkoitettiin kaikkea virallista toimintaa, kuten leirejä, harjoituksia, kilpailuja ja kilpailumatkoja, yleisötapahtumia ja yhteydenpitoa. Myös epävirallinen kanssakäyminen laskettiin mukaan.

Tutkimuskysymykset olivat:

- Ovatko pelaajat kokeneet seksuaalista häirintää
    - > Maajoukkueessa tai kansainväliseen kilpailutoimintaan liittyen
    - > Muulloin pelaajauransa aikana
  - Millaista mahdollinen seksuaalinen häirintä on (ollut) luonteeltaan
    - > Maajoukkueessa tai kansainväliseen kilpailutoimintaan liittyen
    - > Muulloin pelaajauran aikana
  - Ketkä mahdolliseen seksuaaliseen häirintään ovat pelaajien mukaan syyllistyneet
  - Millaisia mahdollisen seksuaalisen häirinnän seuraukset ovat olleet pelaajille
  - Miten mahdollista seksuaalista häirintää on käsitelty tai miten siihen on puututtu
-

Tutkimusmuotona oli sähköinen kysely. Kyselyn arvioitiin takaavan parhaiten vastaajien nimettömyyden sekä sitä pidettiin tarkoituksenmukaisena ja kustannustehokkaana tapana täyttää selvityksen tietotarve. Kysely luotiin joulukuussa 2018. Kyselyrunko esiteltiin liiton edustajille ennen lähettämistä, millä varmistettiin kyselyn lajisidonnainen kielellinen ymmärrettävyys. Kommenttikierroksen perusteella kyselyä muutettiin niin, että *tenniksen maajoukkuetoiminnan* sijaan käytettiin termiä *kansainvälinen kilpailutoiminta*. Päättäväältä kyselyn sisällöstä oli SUEKilla selvityksen riippumattomuuden varmistamiseksi.

Tennisliitto kokosi yhteystietolistan pelaajista ja alaikäisten pelaajien huoltajista. Liitto tiedotti myös kyselystä ennakkoon pelaajia sekä alaikäisten pelaajien huoltajia. Huoltajien ja pelaajien ennakkotiedotuskirjeet ovat liitteinä 2, 3 ja 4. Kirjeiden laatimisesta vastasi SUEK. Tutkimuseettisistä syistä alle 15-vuotiaiden huoltajilta pyydettiin lupa lapsen osallistumiselle tutkimukseen. Lupa pyydettiin erillisellä kyselyllä, joka toimitettiin nuorten vanhemmille. Nuorten

itseään määräämisoikeuden toteuttamiseksi 15–17-vuotiaiden huoltajilta ei pyydetty lupaa kyselyn lähettämiseksi, mutta huoltajia tiedotettiin kyselystä. Lisäksi kyselyn saateviestissä ohjeistettiin, että alaikäiset voivat halutessaan täyttää kyselyn yhdessä huoltajan kanssa.

Selvityksen kohderyhmänä olivat nuorten ja aikuisten kansainvälisiä kilpailuita Tennis Europe Tourilla tai ITF:n alaisissa kilpailuissa vuosina 2008–2018 pelanneet urheilijat, jotka olivat syntyneet vuoden 1970 jälkeen. Kysely lähetettiin tammi-helmikuussa niille urheilijoille, joilla oli toimiva sähköpostiosoite ja joille ennakkotiedotus kyselystä oli mennyt perille (ks. luku 1.4.). Suurimmalle osalle alaikäisistä pelaajista kysely lähetettiin huoltajan sähköpostiin, koska se oli Tennisliiton ainoa sähköpostiyhteystieto urheilijalle.

Kysely pohjautui SUEKin aiemmin vuonna 2018 tekemään selvitykseen seksuaalisesta ja sukupuoleen perustavasta häirinnästä Suomen jääkiekko- ja jalkapallomaajoukkueissa (Hentunen ym. 2018). Tennisliiton selvitys rajattiin koskemaan ainoastaan seksuaalista häirintää.

1.3. Aineiston analyysi

Kyselyssä urheilijoiden vastasivat erilaisiin seksuaalista häirintää koskeviin väittämiin, joissa vastausvaihtoehtoina olivat *Kyllä*, *En osaa sanoa*, *En halua vastata* ja *En koskaan*. Esimerkiksi otsikon ”*Oletko kokenut mitään seuraavista urheillessasi kansainvälisellä tasolla?*” kysyttiin, onko vastaaja kokenut sanallista, sanatonta, fyysistä tai muunlaista seksuaalista häirintää tai häirintää sosiaalisessa mediassa, internetissä tai puhelimitse. Kaikista häirinnän muodoista mainittiin esimerkkejä, miten ne voivat ilmetä. Esimerkiksi sanattoman seksuaalisen häirinnän kohdalla mainittiin vihjailu elein tai ilmein, sopimaton eleily, tuijottaminen, tirkistely ja itsepaljastelu. Kyselyrunko on liitteessä 5.

Kyselyssä oli yhteensä seitsemän väittämää seksuaalisen häirinnän kokemisesta tai sen havaitsemisesta. Vastaajia pyydettiin kertomaan, mikäli he ovat kokeneet häirintää urheillessaan kansainvälisellä tasolla. Väittämien aihealueita olivat:

1. Sanallinen seksuaalinen häirintä
2. Sanaton seksuaalinen häirintä
3. Häirintä sosiaalisessa mediassa, internetissä tai puhelimitse
4. Fyysinen seksuaalinen häirintä
5. Muu seksuaalinen häirintä
6. Havainto siitä, että häirintää on tapahtunut kansainväliseen kilpailutoimintaan liittyen jollekin toiselle tai joku on kertonut kokeneensa sitä
7. Häirinnän kokeminen muulloin urheilu-uran aikana eli kansainvälisen toiminnan ulkopuolella

Selvityksen tuloksissa ei ole eritelty kokemuksia tai havaintoja häirinnästä sen perusteella, oliko häirintä tapahtunut vastaajan mukaan kansainväliseen kilpailutoimintaan liittyen vai esimerkiksi kotimaan seuratoiminnassa. Aluksi tavoitteena oli, että nämä pystyttäisiin erottamaan toisistaan, jotta selvityksellä pystyttäisiin täyttämään Tennisliiton tiedollinen intressi ja mahdollisuus vaikuttaa siihen toimintaan, joka tapahtuu suoraan liiton alaisuudessa. Tämän vuoksi kyselyssä vastaajille osoitettiin erikseen strukturoidut kysymykset kansainvälistä kilpailutoimintaa ja muualla mahdollisesti tapahtunutta häirintää koskien. Mikäli johonkin häirinnän kokemista koskevaan väitteeseen vastasi myöntävästi, vastaajalle tuli lisäkysymyksiä häirintään liittyen. Vastaajia motivoitiin lisäkysymysten kohdalla kertomaan kokemastaan tai havaitsemastaan seuraavasti: ”*Pyydämme täällä sivulla lisätietoja tapahtumista. Sinulla on lupa ja oikeus kertoa häirinnästä, vaikka tekijä olisi vaatinut sinulta salaisuuden säilyttämistä. Häirinnän rajan määrittää aina toiminnan kohde eli sinä*”. Suurimmassa osassa lisäkysymysten vastauksista ei kuitenkaan voitu arvioida, oliko häirintää koettu nimenomaan kansainväliseen toimintaan liittyen vai esimerkiksi seuratoiminnassa. Kyselyn täyttäneet urheilijat ovat saattaneet ymmärtää kysymykset eri tavoin tai eivät ole välttämättä noudattaneet ohjeistusta vastata kyselyyn kansainväliseen kilpailutoimintaan liittyen. Näistä syistä häirintäkokemuksia tai -havaintoja ei eritelty tuloksissa tapahtumayhteyden perusteella.

Aineiston analyysissä ne vastaukset, joissa urheilija kertoi kokeneensa häirintää muulloin urheilu-urallaan (väittämä 7 edellä olevassa luettelossa), luokiteltiin uudelleen. Nämä vastaukset luokiteltiin myöntäviksi vastauksiksi johonkin seksuaalisen häirinnän muotoon (väittämät 1–6).

1.4 Kyselyn vastaajamäärä ja luotettavuuden arviointi

Kohdejoukkoon kuului yhteensä 426 urheilijaa. Kysely oli auki juniorisarjoissa pelanneille urheilijoille 10.1.–31.1. ja aikuisten sarjoissa pelanneille 14.2.–28.2. Kysely lähetettiin 309 nuorten turnauksissa pelanneelle ja 67 aikuisten turnauksissa pelanneelle, eli yhteensä 376 urheilijalle tai urheilijan huoltajalle. Yhteensä 50 henkilöä rajautui pois otannasta seuraavista syistä:

- Urheilijalle tai urheilijan huoltajalle ei löytynyt sähköpostiosoitetta (n = 13)
- Ennakkotiedotus kyselystä ei mennyt läpi urheilijan tai urheilijan huoltajan sähköpostiosoitteeseen (n = 25)
- Alle 15-vuotiaan urheilijan huoltaja ei myöntänyt lapselle lupaa osallistua selvitykseen (n = 12).

Kyselyyn saatiin yhteensä 92 vastausta vastausprosentin ollessa 24 (taulukko 1). Kyselyn vastausprosentti jäi alhaiseksi. Jo enakkoon kyselyn suurimmaksi haasteeksi

arvioitiin vastausinto. Tästä syystä vastaajamäärää pyrittiin kasvattamaan mahdollisimman suureksi ja vastaajia pyrittiin motivoimaan monin keinoin, esimerkiksi:

- Pelaajia ja huoltajia tiedotettiin selvityksestä ennen kyselyn lähettämistä
- Pelaajille kerrottiin kyselyyn vastaamisen olevan nimetöntä, eikä yksittäisiä vastauksia luovuteta edelleen, esimerkiksi Tennisliitolle tai muulle kolmannelle osapuolelle
- Kohdejoukkoon kuuluvia pelaajia motivoitiin vastaamaan kyselyyn
  - > Korostettiin aiheen ja vastaamisen tärkeyttä enakkokirjeessä ja kyselyn saateteksteissä
  - > Korostettiin liiton vastuullista suhtautumista turvalliseen urheiluun, sitoutumista lopettaa ja estää mahdollinen häirintä
  - > Kerrottiin mahdollisuudesta pyytää ja saada apua häirintään
- Kysely suunniteltiin mahdollisimman lyhyeksi ja yksinkertaiseksi vastata
- Kyselystä lähetettiin 1–2 muistutusviestiä niille pelaajille, jotka eivät olleet vastanneet kyselyyn

Taulukko 1. Kyselyn kohdejoukko, vastausmäärä ja vastausprosentti.

Sarja	Sukupuoli	Kohdejoukkoon kuuluvia	Kutsuja lähetetty	Vastaajia	Vastausprosentti
Juniorisarjat	Nainen	135	115		
Juniorisarjat	Mies	224	194		
Aikuiset	Nainen	17	17		
Aikuiset	Mies	50	50		
Yhteensä	Nainen	152	132	35	27
	Mies	274	244	57	23
	Juniorisarjat	359	309	79	26
	Aikuiset	67	67	13	19
	Yhteensä	426	376	92	24

Yksi syy alhaiseen vastausprosenttiin voi olla esimerkiksi lyhyt vastausaika (aikuisilla kaksi viikkoa). Osalla kohdejoukkoon kuuluvista kysely saattoi tuntua ajallisesti liian kaukaiselta, koska aktiiviura oli saattanut päättyä jo vuosia aiemmin. Kohdejoukkoon kuuluivat ne urheilijat, jotka olivat pelanneet kansainvälisiä otteluita vuosien 2008–2018 aikana. Näiden voi arvioida vaikuttaneen etenkin aikuispelaajien vastausmäärään. Juniorisarjoissa urheileiden vastausprosenttiin saattoi vaikuttaa se, että suurin osa kyselykutsuista lähetettiin huoltajan sähköpostiosoitteeseen. Tällöin kyselyn välittäminen urheilijalle jäi huoltajan vastuulle.

Sekä selvityksen kohdejoukon pienuuden että alhaisen vastausprosentin vuoksi, selvityksestä ei voi tehdä yleistettäviä johtopäätöksiä koskien esimerkiksi häirinnän yleisyyttä tai häirittyjen tai häiritsijöiden profiilia. Sen sijaan tulokset kuvaavat yksittäisten henkilöiden kokemuksia häirinnästä, sen seurauksista ja siitä, miten häirintään on urheilijan näkökulmasta puututtu tai jätetty puuttumatta. Näiden tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä siitä, millaista häirintä urheilussa voi olla ja miten siihen tulee tulevaisuudessa puuttua tai miten häirintää voisi ennaltaehkäistä.

1.5 Selvityksen eettisyys

Eettisyys oli selvitysprosessin keskeinen arvo, jota kunnioitettiin koko hankkeen ajan. Ennen selvitystyön käynnistymistä, projektissa sovittiin toimintatavoista, joilla pyrittiin takaamaan selvityksen eettisyys. Perusteena eettisten

toimintatapojen sopimiselle olivat selvityksen aiheen arkaluontoisuus sekä SUEKin ja Tennisliiton arvot. Selvityksessä noudatettiin seuraavia toimintatapoja:

Selvityksessä pyrittiin välttämään tutkittavien henkistä kuormittamista sekä huolehdittiin vastaajien nimettömyydestä.

- Kysely muotoiltiin mahdollisimman selkeäksi ja neutraaliksi, jotta kysymyksiä ei voisi tulkita mahdollisia häirinnän uhreja syyllistäviksi. Koska selvityksessä oli mukana nuoria pelaajia, kysymysmuotoihin, niiden ymmärrettävyyteen sekä ohjeistukseen kiinnitettiin erityistä huomiota.
- Kyselyn suunnittelussa kiinnitettiin huomiota siihen, että vastaajien yksilöiminen on vaikeaa tai mahdollonta. Kyselyn asetuksissa käytettiin anonyymia vastaustapaa.
- Yksittäiset vastaukset ovat olleet ainoastaan SUEKin nähtävillä, eikä niitä luovuteta tilaajataholle tai muille kolmansille osapuolille. SUEK huolehtii vastausten käsittelystä, säilyttämisestä ja tuhoamisesta.
- Raportoinnissa pyrittiin käyttämään vastaajia kunnioittavaa kieltä ja esitystapaa. Raportoinnin tavoitteena oli, ettei yksikään vastaaja ole tunnistettavissa. Avovastausten sitaatit esitettiin niin, että vastaajan yksityisyys säilyy. Sitaateissa ei ole tunnistettavia tietoja, kuten sukupuolta tai ikää.

Tiedottamisessa ja yhteydenpidossa tarjottiin mahdollisuutta pyytää apua tai lisätietoja selvityksestä.

- Huoltajia ja urheilijoita ohjeistettiin ennakkotiedotteessa kysymään halutessaan tarkempia lisätietoja selvitystyöstä SUEKin edustajilta.
- Kyselyyn liitettiin ohjeet sen varalta, jos vastaaja oli kokenut seksuaalista häirintää tai kaltoinkohtelua tai jos kyselystä tai omista kokemuksista halusi keskustella. Ohjeissa mainittiin esimerkiksi Väestöliiton Et ole yksin -palvelu, Rikosuhripäivystys ja Lasten ja nuorten puhelin.

2 URHEILIJOIDEN KOKEMA JA HAVAITSEMA SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ

Selvityksen sähköiseen kyselyyn vastasi yhteensä 92 henkilöä vastausprosentin ollessa 24. Vastaajista seitsemän oli kokenut itse seksuaalista häirintää ja viisi heistä oli myös havainnut muihin kohdistuvaa häirintää. Lisäksi kahdeksan vastaajaa kertoi havainneensa seksuaalista häirintää. Seksuaalisen häirinnän havaitsemisella tarkoitettiin sitä, että vastaaja oli huomannut tai nähnyt jotakin henkilöä häiritävän tai joku oli kertonut vastaajalle kokeneensa häirintää. Kaikki häirintää itse kokeneet henkilöt olivat naisia ja vastaushetkellä täysi-ikäisiä. Osa heistä oli ollut alaikäisiä kokiessaan seksuaalista häirintää. Tässä luvussa eriteltyt häirinnän muodot ovat:

1. Sanallinen seksuaalinen häirintä
2. Sanaton seksuaalinen häirintä
3. Häirintä sosiaalisessa mediassa, internetissä tai puhelimitse
4. Fyysinen seksuaalinen häirintä
5. Havainto siitä, että häirintää on tapahtunut jollekin toiselle tai joku on kertonut kokeneensa sitä

Suurimmaksi osaksi urheilijoiden kokema häirintä oli tapahtunut useita vuosia sitten. Ainoastaan kaksi vastaajaa kertoi kokeneensa tai havainneensa lajissaan häirintää viimeisen kahden vuoden aikana. Nämä tapaukset liittyivät epäasialliseen tuijottamiseen ja kommentointiin sosiaalisessa mediassa tai kasvotusten. Kukaan vastaajista ei kertonut kokevansa häirintää juuri tällä hetkellä. Muutama vastaaja koki uhkaa siitä, että häirintä toistuisi tai ei osannut sanoa, jatkuuko häirintä edelleen.

Häirintää kokeneet tai havainneet (n = 15) vastasivat kyselyssä yhteensä 27 väittämään myöntävästi (taulukko 2). Kuusi henkilöä vastasi useampaan kuin yhteen väittämään myöntävästi, ja heistä kolme useampaan kuin kahteen väittämään. Nämä kolme vastaajaa olivat kokeneet runsaasti erilaista häirintää tai havainneet sitä. Kyselyssä tiedusteltiin edellisessä luettelossa olevien seksuaalisen häirinnän muotojen lisäksi, oliko urheilija kokenut jotain muuta seksuaalista häirintää. Tähän väittämään kukaan ei vastannut myöntävästi.

Taulukko 2. Vastaajien havainnot ja kokemukset häirinnästä.

Häirinnän muoto	Vastaajia	Tekijä	Milloin
Havainto <ul style="list-style-type: none"> • Epäselvä 4 • Sanallinen 6 • Puhelimitse tms. 8 • Sanaton 4 • Fyysinen 1 	13	Valmentaja, pelaaja, muu joukkueen taustahenkilö, tuntematon henkilö ¹	Ennen vuotta 2008–2011, 2014–2018, EOS ²
Sanallinen	5	Valmentaja, muu joukkueen taustahenkilö, tuntematon henkilö	2014–2018, EOS
Sanaton	4	Valmentaja, muu joukkueen taustahenkilö, tuntematon henkilö	2014–2018, EOS
Puhelimitse tms.	3	Valmentaja, seurakaveri, tuntematon henkilö	2015, EOS
Fyysinen	2	Valmentaja	2012, EOS

¹ Tuntemattomalla henkilöllä tarkoitetaan vastaajalle entuudestaan tuntematonta ihmistä, esimerkiksi häiritsijä sosiaalisessa mediassa tai urheiluharjoittelussa.

² EOS tarkoittaa vaihtoehtoa *En osaa sanoa*, kun kyselyssä tiedusteltiin, minä vuonna häirintää on tapahtunut.

2.1 Sanallinen seksuaalinen häirintä

Sanallista seksuaalista häirintää oli kokenut viisi urheilijaa. Sanallista häirintää selvitettiin kyselyssä väittämällä ”Oletko kokenut sanallista seksuaalista häirintää? Esim. loukkaava vitsailu, ehdottelu tai vihjailu, epäasialliset kommentit tai kysymykset vartalostani, pukeutumisestani tai elämästäni, seksuaalissävyytteinen haukkuminen tai nimittely (esim. homottelu tai huorittelu).”

Kaikki sanallista häirintää kokeneet urheilijat olivat naisia. Jokaisessa tapauksessa häirintä oli luonteeltaan

toistuvaa tai jatkuvaa, ei ainoastaan yksittäisiä kokemuksia. Häirintä ilmeni esimerkiksi epäasiallisena tai loukkaavana kommentointina tai vitsailuna. Se kohdistui joko suoraan vastaajaan tai yleisesti nais- tai tyttöpelajiin. Useimmissa tapauksissa vastaaja kertoi häiritsijän olleen miespuolinen valmentaja. Useimmat häirintäkokemukset ajoittuivat vuosien päähän, mutta yksi henkilö oli kokenut häirintää myös viimeisen kahden vuoden aikana ennalta tuntemattoman henkilön taholta urheilun parissa.

Harjoituksissa ja leireillä, epäasiallista kommentointia ja loukkaavaa vitsailua.

Lukuisat valmentajat käyttäytyneet epäasiallisesti. Y.Y. ja Z.Z. myös sanallisesti häirinneet ja Y lähetytellyt seksuaalissävyytteisiä viestejä, Z kehuskellut kun ”pannut” ala-ikäistä maahanmuuttajataustaisia tyttöä.

Koin häirinnän lähinnä seksuaalisena vitsailuna ja epäasiallisena kommentina seksiin ja kroppaan viitaten. Suurimasta osasta en juurikaan välittänyt/kiinnittänyt huomioita, mutta oli myös niitä kertoja jolloin ne olivat selvästi rajan yli.

2.2 Sanaton seksuaalinen häirintä

Sanatonta seksuaalista häirintää oli kokenut neljä naista. Sanattoman häirinnän kokemista kysyttiin väittämällä ”Oletko kokenut sanatonta seksuaalista häirintää? Esim. vihjailu elein tai ilmein, sopimaton eleily, tuijottaminen, tirkistely tai itsepaljastelu”.

Kaikissa tapauksissa häirintää oli koettu toistuvasti tai jatkuvasti. Häirintä oli muun muassa epäasiallista tuijotta-

mista, vartalon katselemista tai seksiin viittaavaa eleilyä. Häirintää oli koettu valmentajilta ja entuudestaan tuntemattomilta miehiltä. Osa vastaajista ei pitänyt tapahtumia tai tilanteita kovin vakavina, mutta tapahtumat miellettiin häirinnäksi.

--- myös rajan ylittävää tuijotusta ja seksiin viittaavaa eleilyä on tullut vastaan.

Kisoissa, treeneissä, pelireissuilla. Ei vain yhtenä vuonna, ollut läsnä enempi tai vähempi koko uran ajan.

2.3 Seksuaalinen häirintä sosiaalisessa mediassa, internetissä tai puhelimitse

Häirintää puhelimitse tai virtuaalisessa ympäristössä oli kokenut kolme naispelaajaa. Asiaa kysyttiin väittämällä ”Oletko kokenut seksuaalista häirintää somessa, netissä tai puhelimesta? Esim. epäasialliset puhelut, some-komentointi, viestittely, seksuaalisen materiaalin esittely yllättäen tai vasten tahtoani, tai painostus paljastavien kuvien lähettämiseen”.

Vastaajien kokemaa häirintää oli esimerkiksi alastonkuvien tai vastaavien pyytäminen, asiaton kommentointi muun muassa sosiaalisessa mediassa ja epätoivottu viestittely. Häiritsijät olivat ennalta tuntemattomia henkilöitä, seurakaveria ja valmentajia.

Saanut lukuisia seksuaalissävyytteisiä tekstiviestejä [henkilön nimi]. Mm kuukautisiin, klitorishierontaan ja ulkonäkööni liittyviä viestejä. Viestittely oli päivittäistä eikä liittynyt suurimmaksi osaksi tennikseen.

Minua pyydettiin lähettämään alastonkuvia. Poika oli minua vanhempi. Hän pyysi kuvia pari kertaa, mutta kieltäydyin lähettämästä. Sitten kuvien pyytely loppui.

2.4 Fyysinen seksuaalinen häirintä

Fyysistä seksuaalista häirintää oli kokenut kyselyn perusteella kaksi naista. Asiaa kysyttiin väittämällä ”Oletko kokenut fyysistä seksuaalista häirintää? Fyysinen seksuaalinen häirintä on kehollisen itsemääräämisoikeuden loukkamista. Esim. epätoivottu koskettelu tai suutelu; painostaminen seksuaalissävyytteeseen kosketteluun; painostaminen tai pakottaminen seksuaaliseen kanssakäymiseen; rahan, palvelusten tai tavaroiden lupaaminen seksuaalisesta kanssakäymisestä”.

Molemmissa tapauksissa vastaaja oli kokenut valmentajan käytöksen lähentelevänä, mikä oli rikkonut vastaajien kokemusta itsemääräämisoikeudesta. Molemmat vastaajat kertoivat, että tapahtunut vaikutti heidän suhteeseensa valmentajan kanssa. Molemmissa tapauksissa häirintää oli koettu harjoittelun yhteydessä, jolloin valmentaja oli vastaajan kokemuksen mukaan lähennellyt tai ollut tarpeettomasti fyysisesti liian lähellä. Vastaajat pitivät kokemaansa ahdistavana.

Valmentaja tulee liian lähelle esim treeneissä ja koskettelee muuten kun että olisi neuvomassa esim lyönnin liikerataa.

2.5 Seksuaalisen häirinnän havaitseminen

Kyselyssä selvitettiin myös, olivatko urheilijat havainneet seksuaalista häirintää lajin parissa. Urheilijoilta tiedusteltiin, ovatko he havainneet häirintää kohdistuneen johonkin muuhun kuin vastaajaan itseensä tai oliko joku kertonut heille kokeneensa häirintää. Kysymysmuoto oli ”Oletko havainnut seksuaalista häirintää tapahtuneen jollekin toiselle tai onko joku kertonut sinulle kokeneensa sitä kv-kilpailutoimintaan liittyen?”. Aineiston analyysissä tuloksiin lisättiin havainnot

häirinnästä muulloin kuin kansainvälisen kilpailutoiminnan yhteydessä.

Yhteensä 13 henkilöä oli havainnut seksuaalista häirintää. Heistä kymmenen oli naisia ja kolme miehiä. Vastausten perusteella syntyi vaikutelma, että häirintää oli havaittu kohdistuneen yksinomaan naisiin. Häirintään olivat vastaajien mukaan syyllistyneet valmentajat, taustahenkilöt, tuntemattomat henkilöt sekä muut pelaajat ja joukkueen

taustahenkilöt. Havaittu häirintä luokiteltiin seuraavasti (suluissa vastausten määrä³):

- Epäselvä häirinnän muoto (4 vastaajaa)
- Sanallinen häirintä (6)
- Sanaton häirintä (4)
- Häirintä sosiaalisessa mediassa, internetissä tai puhelimitse (8)
- Fyysinen häirintä (2)

Esimerkiksi leirillä valmentaja halusi, että kaverini tekee pakaraliikkeitä huoneessa hänen kanssaan, kun mut olivat vapaalla. Kaverini kertoi myös muista asioista joita valmentaja oli tehnyt esim epäasiallisia viestejä.

kuulin siitä miten valmentajat lähestyivät puhelimitse kännissä pelaajia.

kyseinen valmentaja "suosi" minua nuorempaa treenikaveriani todella selkeästi. Eli piti paljon yksityistunteja ja välitti hänen peleistään yms. paljon enemmän kuin muiden, myös suuttui hänelle herkästi. En kuitenkaan ikinä ajatellut kyse voisi olla tällaisesta asiasta [seksuaalisesta häirinnästä].

Sama valmentaja lähetellyt viestejä lukuisille tytöille. Lisäksi [eri valmentaja] antanut poikien katsoa pornoa [seuran] taukotilassa ja muutenkin puhui ällöjä, seksuaalissävyytteisiä juttuja, joita ei pitäisi aikuisen valmentajan puhua alaikäisilleen valmennettavilleen koskaan ---

Häirinnän havaitsemisessa nousi esiin huoli pelikavereista ja oman lajin maineesta. Muutamassa vastauksessa nimettiin valmentaja, joka oli häirinnyt vastaajien mukaan jotakin heidän ystäväänsä tai tuttuaan tai jonka vastaaja oli kuulut käyttäytyneen häiritsevästi. Niissä vastauksissa, joissa häirinnän muoto jäi epäselväksi, vastaajat yleensä kertoivat varsin niukasti havainnoistaan tai siitä, mitä joku toinen urheilija oli heille kertonut kokeneensa.

Yleisimmin vastaajat kertoivat havainneensa seksuaalista häirintää puhelimitse tai virtuaalisesti (n = 8). Yleistä oli, että valmentaja oli lähetellyt valmennettaville tyttöpelaaajille urheiluun liittymättömiä ja seksuaalissävyytteisiä viestejä. Usea vastaaja kertoi, että jotkut tyttö- tai naispelaajat olivat saaneet häiritseviä soittoja esimerkiksi kilpailumatkoilla humalaisilta valmentajilta. Vastaajat olivat kohdanneet myös

epäasiallista kommentointia sosiaalisessa mediassa.

Muutamilla vastaajilla oli havaintoja sanallisesta (n = 6) tai sanattomasta (n = 4) seksuaalisesta häirinnästä. Tässäkin kategoriassa vastaajat raportoivat, että epäasiallista käytöstä oli havaittu valmentajilta. Kaksi henkilöä kertoi, että heidän havaintojensa mukaan naispelaajien huorittelu ja muu halventava nimitely on yleistä. Sanaton häirintä oli tyypillisesti vihjailua tai epäasiallista tuijottamista.

Kaksi vastaajaa kertoi valmentajan häirinnän fyysisesti urheilijaa. Molemmissa tapauksissa epäasiallisen käytöksen kohteena oli ollut tyttöurheilija. Toisessa tapauksessa valmentaja oli käyttäytynyt häiritsevästi hieronnan yhteydessä ja toisessa tapauksessa kosketellut epäasiallisesti murrosikäistä pelaajaa.

Olen kuullut sekä nähnyt valmentajien lähetelleen pelaajille häiritseviä viestejä ja sanoin ahdistelleet sekä vihjaileet. Huorittelu sanoin on jopa hyvin yleistä ja semmoisiin tapauksiin olen törmännyt erittäin monta kertaa.

Eräs valmentaja ei pystynyt keskustelemaan useiden tyttöpelaaajien kanssa tuijottamatta näitä häiritsevästi rintoihin. Hän on myös kehottanut nuorta tyttöpelaaajaa laittamaan minihameen treeneihin koska hänen takamuksensa näyttää niissä kuulemma niin hyvältä. Yms epäasiallista vihjailua.

Eräs maajoukkueeseen --- kuulunut tyttö kertoi kuinka maajoukkuevalmentaja oli kosketellut takapuolta ja kysellyt myös kuukautisista ---

³ Vastausten määrä on suurempi kuin väitteeseen myöntävästi vastanneiden määrä (n = 13), sillä jotkut vastaajat kertoivat useammasta kuin yhdestä havaitsemastaan tapauksesta.

3 HÄIRINNÄN SEURAUKSET JA HÄIRINTÄÄN PUUTTUMINEN

Selvityksessä seksuaalista häirintä oli kohdannut seitsemän henkilöä, joiden kokemat seuraukset häirinnästä vaihtelivat suuresti. Kyselyssä häirinnän psykologisia seurauksia selvitettiin monivalintakysymyksellä ”*Koitko tapahtuneen johdosta jotain seuraavista? Voit merkitä useita*”. Vastausvaihtoehtoina olivat:

- Masentuneisuus
- Ahdistus
- Ärtymys
- Paniikkikohtaukset
- Itsetunnon aleneminen
- Tunsin itseni haavoittuvaiseksi
- Univaikkeudet
- Vaikeudet urheilussa
- Vaikeudet ihmissuhteissa
- Joku muu, mikä
- Ei mikään edellisistä
- En osaa sanoa
- Tapahtunut ei vaikuttanut minuun

Yleisimmät seuraukset häirinnästä olivat ahdistus, ärtymys ja itsetunnon aleneminen. Toisaalta kolme henkilöä kertoi, että häirintä ei ollut vaikuttanut heihin. Runsaasti erilaista häirintää kokeneet vastaajat kokivat, että häirinnällä oli paljon erilaisia psykologisia seurauksia.

Selvityksessä seksuaalista häirintä oli kokenut seitsemän henkilöä, joista vain kaksi oli yrittänyt puuttua kokeensa ja havaitsemaansa häirintään. Yksi naisista ei ollut kertonut kokemastaan kenellekään. Hän perusteli päätöstään sillä, ettei tapahtunut vaikuttanut häneen, eikä hän pitänyt asiaa niin isona. Neljä henkilöä oli kertonut kokeestaan häirinnästä kavereille tai muille läheisille.

Häirintään ei ollut reagoitu seurassa tai liitossa vastaajan oman kokemuksen mukaan riittävästi niissä tapauksissa, joissa urheilija oli yrittänyt puuttua häirintää raportoimalla kokemastaan eteenpäin. Pelaajien näkökulmasta häirinnän ja epäasiallisen kohtelun käsittely oli ollut puutteellista. Koska kyselyyn vastattiin nimettömästi, selvityksessä ei pystytty arvioimaan sitä, miten häirintäpäilyjä oli käsitelty kyseessä olevien organisaatioiden näkökulmasta. Urheilijoiden kokemuksen mukaan häirintäpäilyjen käsittelyssä oli otettu häiritsijän puoli ja siten he itse olivat tulleet mitätöidyksi.

en kokenut tarvetta "raportoida" asiasta. Totta kai muiden pelaajien kanssa keskusteltiin asiasta.

Kerroin vanhemmilleni omista kokemuksistani eivätkä hekään arvostaneet valmentajien toimintaa, päinvastoin halveksivat. --- Vaihdoin seuraa.

Lähinnä pelaajat kertovat toisilleen. Joskus kerrottu vanhemmille ja sitä kautta seurajohdolle. [Seura] ei tehnyt asialle mitään vaan lakaisi asian maton alle ja jouduin itse lopettamaan tenniksen pikkuhiljaa. Valmentaja sai jatkaa ja minut leimattiin hulluksi.

Aluksi en uskaltanut kertoa kun kavereille ja kun kuulin että hekin kokeneet samaa niin kerrottiin seuran henkilöille ja liittoon muttei asiaan reagoitu.

4 POHDINTA

Selvityksen perusteella kansainvälisellä tasolla vuosina 2008–2018 kilpailleet tenniksenpelaajat eivät ole kokeneet laajamittaisesti seksuaalista häirintää pelaajaurallaan. Kuitenkin muutama kyselyyn vastannut urheilija oli kokenut seksuaalista häirintää monimuotoisesti ja pitkäaikaisesti. Osa heistä oli pyrkinyt vaikuttamaan kohteluunsa ja pyrkinyt saamaan apua onnistumatta. Selvityksen käynnistyessä projektisuunnitelmaan kirjattiin, että ”*SUEK ehdottaa, että Suomen Tennisliitto sitoutuu puuttumaan häirintään sen lopettamiseksi, jos sitä ilmenee. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että häirinnästä kertoneet tai sen kohteeksi joutuneet eivät joudu epäedulliseen asemaan tai syrjityiksi asian esiin tulemisen vuoksi.*” Selvityksessä ei ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella liiton pitäisi ryhtyä välittömiin toimiin urheilijoiden suojelemiseksi.

Tässä selvityksessä tutkittavien kohdejoukko oli niin pieni, ettei sen perusteella voida muodostaa kokonaiskuvaa lajin toimintakulttuurista, häirinnän yleisyydestä tai tyypillisistä toimintamalleista. Sen sijaan selvityksellä saatiin nostettua esiin kertomuksia ja kokemuksia seksuaalisesta häirinnästä. Selvityksestä nousseet huolenaiheet ovat **epäilykset yksittäisten valmentajien epäasiallisesta käyttäytymisestä nuoria naispelaajia kohtaan sekä urheilijoiden kokemaa heikkoa tuki heidän pyrkiessään puuttumaan epäasialliseen kohteluun.** Häirinnän ennaltaehkäisyssä ja siihen puuttumisessa ensisijaisena tavoitteena tulee olla lasten ja nuorten suojeleminen. Kokemus häirinnästä ja muusta epäasiallisesta kohtelusta on aina subjektiivinen ja sen pystyy määrittelemään vain toiminnan kohteena oleva henkilö. Puuttumattomuus on hiljainen hyväksyntä häirinnälle ja voimakas viesti häirintää kokevalle tai kokeneelle.

Kuitenkin tähän [seksuaalisävytteiseen kommentointiin tai vitsailuun] pitäisi tietyissä tilanteissa puuttua varsinkin silloin, pelaajat ovat nuorempia ja kehittyvässä sekä herkässä iässä.

tämä kyseinen valmentaja --- tuli kerran aamutreeneihimme todella päihtyneenä. Ei siis pystynyt kävelemään suoraan, seisomaan paikallaan tai edes puhumaan sammaltamatta. Paikalla oli muitakin valmentajia, mutta kukaan ei asialle tehnyt mitään vaan antoivat hänen valmentaa meitä päihtyneenä. Muistan lähteneeni itkien pois treeneistä ja olin todella järkyttynyt.

Selvityksessä nousi esiin useita kertomuksia valmentajien epäasiallisesta käytöksestä. Useimmat tapauksista ajoittuivat vuosien päähän. Tästä huolimatta tennisseuroissa ja Tennisliitossa tulee pohtia valmennuskulttuurin pelisääntöjä, jotta häirintä voidaan estää ja poistaa tulevaisuudessa. Mukana olevien toimijoiden kohdalla tulee hyödyntää olemassa olevia koulutusmahdollisuuksia ja sisällyttää niihin epäasiallisen kohtelun aihealueita. Lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittäminen tuli mahdolliseksi vuonna 2014 (Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä (148/2014), minkä jälkeen taustojen selvittäminen on lisääntynyt tasaisesti (Oikeusrekisterikeskus 2019). Turun Sanomien (2018) mukaan myös liikunnassa ja urheilussa taustaotteiden pyytäminen on yleistynyt, esimerkiksi vuonna 2016 rikosotteita pyydettiin Oikeusrekisterikeskukselta 62 kappaletta, ja seuraavana vuonna 363 kappaletta. Taustojen tarkastaminen on vähäistä, sillä ohjaus- ja valmennustehtävissä toimii arviolta 80.000 henkilöä (emt). Tennisessä ja muissa lajeissa tulee poikkeuksetta selvittää lasten kanssa työskentelevien tai vapaaehtoistyötä tekevien rikostausta.

Urheilussa tulee pohtia, onko epäkohdista puhuminen aidosti sallittua ja annetaanko sille kanavia. Tässä selvityksessä häirinnästä raportoiminen oli ollut häirityille heidän kokemuksensa mukaan pikemminkin haitallista kuin hyödyllistä. Selvityksessä muutamat häirintää kokeneet vähätelivät kokemaansa etsimällä häirinnälle syytä ja olettamalla, että häiritsijällä ei ole ollut tarkoitus loukata. Tällainen toimintatapa on tyypillinen, jos kulttuuri on häirintää vähättelevä⁴. Häirintäepäilyihin tulee puuttua voimakkaasti. Suurin osa urheilun kansalaistoiminnassa mukana olevista on lapsia ja nuoria, joilla ei ole keinoja suojautua epäasialliselta kohtelulta.

⁴ Launis 2018.

En usko että tällaisella kyselyllä saadaan esille edes jäävuoren huippua sillä tiedän lukuisia tapauksia jotka eivät vain halua puhua tai koska ovat niin nuoria vielä etteivät rohkene kun eivät ymmärrä.

Viimeisimmän Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan joka kolmas 10–29-vuotias lapsi tai nuori oli kokenut kiusaamista, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua liikuntaharrastuksessa. Erityisen alttiita epäasialliselle kohtelulle olivat ne henkilöt, jotka kokivat kuuluvansa johonkin vähemmistöön (Hakanen, Myllyniemi & Salasuo (toim.) 2019). Epäasiallisesta kohtelusta liikunnassa ja urheilussa tarvitaan edelleen lisää tietoa tulevaisuudessa. Vaikka tietoa tarvitaan edelleen seksuaalisen häirinnän ja muiden epäasiallisen kohtelun muotojen yleisyydestä, tutkimusta tarvitaan myös epäasialliseen kohteluun puuttumisesta ja ennaltaehkäisystä.

Jokaisella urheilussa mukana olevalla aikuisella on vähintään moraalinen vastuu puuttua havaitsemiinsa epäkohtiin. Näin on etenkin, jos on syytä epäillä lasten tai nuorten kaltoinkohtelua. Puuttuminen on entistä velvoittavampaa, jos aikuinen itse tai epäilty häiritsijä on työsuhteessa organisaatioon, jossa havaitsee epäasiallista kohtelua. Tasa-arvolain nojalla työntajalla on velvollisuus puuttua häirintään, mikäli sitä ilmenee (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 1986/609). Kun epäily epäasiallisesta kohtelusta on tuotu työnantajan tietoon, työnantajaorganisaation on reagoitava asiaan.

Häirinnästä ja seksuaalisesta kaltoinkohtelusta kertominen on äärimmäisen vaikeaa. Näille ilmiöille on tyypillistä, että kokemuksista kerrotaan usein vasta vuosien päästä, jos ollenkaan. Uhri saattaa esimerkiksi ymmärtää vasta pitkän ajan päästä tulleen kohdelluksi väärin. Tapahtuneesta koetaan usein syvää häpeää ja jopa syyllisyyttä. Tapausten ratkaisemista vaikeuttaa se, että niissä on usein sana sanaa

vastaan. Näissä tilanteissa liikunta- ja urheiluorganisaatiot saattavat olla haluttomia tai kykenemättömiä toimimaan häirintää kokeneen kannalta oikeudenmukaisesti. Seuroilla ja lajiliitoilla ei ole välttämättä toimintatapoja tai osaamista, joita häirintään puuttumiseksi tarvittaisiin. **Selvityksen perusteella voidaan todeta, että urheilussa tarvitaan järjestelmällisempi tapa puuttua ja käsitellä tapauksia, joissa epäillä epäasiallista kohtelua.** Tämä on erityisen tärkeää niissä tapauksissa, joissa ei ole syytä epäillä rikosta vaan asia on ratkaistava organisaatioiden sisäisin keinoin.

Liikunta- ja urheiluorganisaatioissa tarvitaan yhteiset ja läpinäkyvät toimintaohjeet häirintätapausten ja muun epäasiallisen kohtelun käsittelylle. Vuonna 2018 käynnistetty Et ole yksin -palvelu⁵ ja liikuntajärjestöjen yhteistyö palvelua ylläpitävän Väestöliiton kanssa on hyvä suunta. Entistä voimakkaampaan puuttumiseen tarvitaan laajempaa yhteisymmärrystä ja yhteistyötä urheilun sisällä. Yhteisten toimintatapojen luomiseen tarvitaan myös juridista osaamista. Loppuvuonna 2018 Olympiakomitea julkaisi uudet seurojen mallisäännöt, joissa oli entistä tarkemmat säännöt seurojen kurinpitoon esimerkiksi häirintätapauksissa (Olympiakomitea 2018). Vapaa-aikatutkimuksen julkaisemisen yhteydessä helmikuussa 2019 Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho tiedotti, että harrastustoimijoille on tulossa ohjeistus kiusaamiseen, epäasialliseen kohteluun ja syrjintään puuttumiseksi (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019). Häirintään puuttumisen toimintamallien täytyy olla mahdollisimman lähellä urheilijoita ja seuratoimijoita – siellä, missä epäasiallista kohtelua saattaa esiintyä.

⁵ Kts. Et ole yksin -palvelun verkkosivut: <https://etoleyksin.fi/>

LÄHTEET

- Hakanen, T. & Myllyniemi, S. & Salasuo, M. 2019. [Oikeus liikkuu. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2018](#). Valtion liikuntaneuvoston julkaisu 2019:2. Viitattu 30.3.2019.
- Hentunen, J., Laakso, N. ja Ikonen, J. 2018. [Häirintä jalkapallo- ja jääkiekkomaajoukkueissa. Selvitys pelaajien koke-masta seksuaalisesta ja sukupuoleen perustuvasta häirin-nästä](#). Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry.
- Kyllönen, M. 2018. [Vaikeneminen ei ole vaihtoehto. Katsaus häirintää ja kiusaamista käsittelevään tutkimustietoon liikun-nan ja urheilun näkökulmasta](#). Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry.
- Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä (148/2014). Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140148>. Viitattu 5.4.2019.
- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 1986/609. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609#P7>. Viitattu 30.3.2019.
- Launis, Maaret (toim.). 2018. Tästä saa puhua! Seksuaalista väkivaltaa Suomessa. Kustantamo S&S. E-kirja.
- MTV uutiset 2018. [Suomalaista tennisvalmentajaa epäillään alaikäisen pelaajan seksuaalisesta hyväksikäytöstä](#). Viitattu 20.3.2019.
- MTV uutiset 2019. [Lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä epäillylle suomalaisvalmentajalle kansainvälinen toiminta-kielto](#). Viitattu 20.3.2019.
- Olympiakomitea 2018. [Uudet seurojen mallisäännöt hyväk-sytty](#). Viitattu 30.3.2019.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. [Ministeri Sampo Terho: Harrastustoimijoille tulossa ohjeistus kiusaamiseen puuttu-miseksi](#). Viitattu 30.3.2019.
- Rikoslaki 1889/39. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L20>. Viitattu 26.3.2019.
- Tasa-arvo 2018. [Seksuaalinen ja sukupuolinen häirintä](#). Viitattu 22.11.2018.
- Turpeinen, A. 2018. [Poliisin tietoon tulleet seksuaalirikokset liikunnassa ja urheilussa 2016–2017](#). Poliisiammattikorkea-koulun opinnäytetyö. Viitattu 30.3.2019.
- Turun Sanomat 2018. [Lasten harrastustoiminnassa vapaa-ehtoistyötä tekevien rikostausta kiinnostaa harvoin järjestä-jä](#). Viitattu 5.4.2019.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2018. [Eettinen ennako-arviointi ihmistieteissä](#). Viitattu 22.11.2018.
- Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta 2018. [Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunnan kannanotto lasten ja nuorten suojelusta seksuaaliselta häirinnältä ja kaltoinkoh-telulta urheilussa](#). Viitattu 29.3.2019.
- Yle urheilu 2018a. [Tennisvalmentajaa epäillään suomalaisur-heilijoiden seksuaalisesta häirinnästä](#). Viitattu 20.3.2019.
- Yle urheilu 2018b. [Tennisliiton kurinpitolautakunta määräsi seksuaalisesta häirinnästä epäillyn valmentajan kilpailu- ja toimintakieltoon](#). Viitattu 20.3.2019.

LIITE 1. TENNISLIITON TIEDOTE SELVITYKSESTÄ.

SUOMEN TENNISLIITTO KÄYNNISTÄNYT YHDESSÄ SUEKIN KANSSA SELVITYSHANKKEEN SEKSUAALISESTA HÄIRINNÄSTÄ TENNIKSESSÄ

4.1.2019 | 12:00 | Yleinen

Suomen Tennisliitto ry on käynnistänyt Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:n kanssa selvityshankkeen seksuaalisesta häirinnästä tenniksessä.

Hankkeella selvitetään, ovatko nuorten kansainvälisiä kilpailuita pelanneet urheilijat kokeneet häirintää harjoittelussaan tai kilpailumatkoillaan viimeisten vuosien aikana. Selvitys kohdistuu pelaajiin, jotka ovat pelanneet kansainvälisiä otteluita Tennis Europe Tourilla tai ITF:n alaisissa kilpailuissa vuosina 2008–2018.

Tennisliitto tuomitsee kaikenlaisen häirinnän ja reagoi tarvittavin toimin, mikäli urheilijat kertovat kokeneensa epäasiallista kohtelua. Selvitystyöstä vastaa käytännössä SUEK. Selvityksen valmistelu on aloitettu marras-kuussa yhdessä SUEKin asiantuntijoiden kanssa ja se toteutetaan sähköisenä kyselytutkimuksena tammikuussa 2019.

- Selvityksen avulla haluamme laajemmin selvittää nykytilannetta ja varmistaa, että jokaisella on mahdollisuus kertoa mahdollisista epäkohdista omassa harjoittelu- ja kilpailutoiminnassa tenniksen osalta. Haluamme osaltamme varmistaa turvallisen ympäristön tenniksen parissa, kertoo Tennisliiton toimitusjohtaja **Teemu Purho**. Seksuaalinen ja sukupuolinen häirintä urheilussa ovat olleet ajankohtaisia aiheita viime aikoina. SUEKin tehtäviin kuuluu osaltaan vahvistaa urheilun eettistä pohjaa sekä auttaa lajiliittoja selvittämään ja ehkäisemään urheilussa mahdollisesti piileviä kielteisiä ilmiöitä.

- Urheilijoiden kynnys raportoida häirinnästä ja epäasiallisesta kohtelusta on korkea. Selvityshankkeilla pyrimme madaltamaan tuota ilmoituskynnystä, toteaa SUEKin tutkintapäällikkö **Jouko Ikonen**.

Tutkimuksen tuloksista koostetaan Tennisliitolle raportti helmi-maaliskuussa 2019.

Lisätiedot:

Teemu Purho
Toimitusjohtaja, Suomen Tennisliitto ry
puh. +358 40 523 1797
teemu.purho(at)tennis.fi

Jouko Ikonen
Tutkintapäällikkö
Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry
puh. +358 40 570 5012
jouko.ikonen(at)suek.fi

LIITE 2. SAATEKIRJE ALLE 15-VUOTIAIDEN URHEILIJOIDEN HUOLTAJILLE

Hyvä maajoukkueurheilijan huoltaja,

Suomen Tennisliitto on käynnistänyt selvityshankkeen seksuaalisesta häirinnästä. Liitto haluaa selvittää, ovatko tennismaajoukkueessa pelanneet urheilijat kokeneet häirintää maajoukkue-toimintaan liittyen viimeisten vuosien aikana. Tennisliitto tuomitsee kaikenlaisen häirinnän ja reagoi tarvittavin toimin, mikäli urheilijat kertovat kokeneensa epäasiallista kohtelua. Selvitystyöstä vastaa käytännössä Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. Selvitys toteutetaan sähköisenä kyselytutkimuksena tammikuussa 2019.

Häirinnästä kertominen on äärimmäisen tärkeää, jotta mahdollinen häirintä voidaan poistaa ja estää jatkossa. Myös tieto siitä, jos häirintää ei ole koettu tai havaittu, on tärkeää. Tämä selvitys kohdistuu kaikkiin ikäluokkiin. Pyydämme erikseen nuorten urheilijoiden (v. 2004 tai myöhemmin syntyneiden) huoltajilta lapselle lupaa osallistua tutkimukseen, koska selvityksen aihe on arkaluontoinen.

Vanhemmat myöntävät luvan tai kieltävät lapsen osallistumisen tutkimukseen 23.12.2018 mennessä osoitteessa: [Hyperlinkki kyselyyn]

Seksuaalinen häirintä voi olla esimerkiksi vihjailua, epäasiallista vitsailua, epätoivottua koskettelua tai ahdistelua. Siihen liittyy aina seksuaalinen sävy. Häirintä on epätoivottua käytöstä ja se voidaan kokea esimerkiksi loukkaavana tai ahdistavana.

Kysely lähetetään [päivämäärä] suoraan nuoren omaan sähköpostiosoitteeseen, mikäli lupa osallistumiseen on annettu. Jos sähköpostia ei ilmesty, myös roskapostikansio kannattaa tarkistaa sen varalta, että sähköposti on suodattanut sinne. Kyselyyn voi vastata tietokoneella, puhelimella tai tabletilla [päivämäärä] saakka. Kyselyssä vastataan väitteisiin koetusta tai nuoren havaitsemasta seksuaalisesta häirinnästä. Vastaaminen on nimetöntä. Yksittäiset vastaukset jäävät vain tutkijoiden tietoon ja SUEK huolehtii niiden tietosuojasta ja säilyttämisestä asianmukaisesti. Lomakkeessa ei kysytä sellaisia tietoja, joilla vastauksia voitaisiin yksilöidä tiettyyn henkilöön.

Voit auttaa tutkimustyössä kannustamalla vastaamaan kyselyyn ja olemalla keskusteluapuna, jos nuori sitä tarvitsee. Mikäli häirintää tulee ilmi, liitto ryhtyy tarvittaviin toimiin sen poistamiseksi ja estämiseksi jatkossa. Vastauksista koostetaan raportti Tennisliitolle helmi-maaliskuussa 2019 ja tuloksista myös tiedotetaan.

Kiitämme yhteistyöstä jo etukäteen.

Teemu Purho
Toimitusjohtaja

Henrik Zilliacus
Seurapalvelupäällikkö

Lisätietoa selvityshankkeesta antaa SUEKin tutkimuspäällikkö Nina Laakso (nina.laakso@suek.fi, puh. 0400 808 940). Lisätietoa seksuaalisesta häirinnästä antaa SUEKin tutkintapäällikkö Jouko Ikonen (jouko.ikonen@suek.fi, puh. 040 570 5012). Lisätietoa kyselystä antaa tutkija Johanna Hentunen (johanna.hentunen@suek.fi tai puh. 040 706 7327).

Mitä on seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä?

Seksuaalinen häirintä on syrjintää, ja se on määritelty tasa-arvolaisissa seuraavasti: "Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri" ([Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)).

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä monin eri tavoin aina epäasiallisesta seksuaalissävyytteisestä puheesta ja vihjailusta fyysisen koskemattomuuden loukkaamiseen, ja se voi johtaa jopa seksuaaliseen väkivaltaan. Häirintä on ei-toivottua ja yksipuolista, ja sopivan käytöksen rajan määrittää se, joka on toiminnan kohteena.

Seksuaalinen ja sukupuolinen häirintä ovat olleet ajankohtaisia aiheita mediassa viime aikoina. Lokakuussa 2017 #metoo-kampanja sai laajamittaista huomiota ja nosti seksuaalisen häirinnän yleisyyden uudella tavalla tietoisuuteen. Kevään 2018 aikana seksuaalinen häirintä on nostettu aiempaa laajempaan keskusteluun myös huippu-urheilussa, ja esimerkiksi jalkapallossa ja jääkiekossa entiset maajoukkuepelaajat ovat kertoneet kokeneensa häirintää.

Toimi näin, jos olet kokenut häirintää tai aihe huolestuttaa sinua (nuorille annetut ohjeet)

On tärkeää kertoa jollekin luotettavalle aikuiselle, jos olet joutunut seksuaalisen häirinnän tai väkivallan kohteeksi. Sinulla on myös lupa olla huolestunut tai ahdistunut tästä aiheesta tai kyselystä, vaikka et olisi kokenut häirintää. Tässä ohjeita Väestöliittoa mukaillen näihin tilanteisiin:

- Kerro asiasta luotettavalle henkilölle. Sinulla on kertomiseen täysi oikeus, vaikka häirintätapauksessa tekijä on voinut vaatia sinulta salaisuuden säilyttämistä.
- Hae apua terveydenhuollosta, psykologilta tai luottamaltasi henkilöltä koulusta tai seurasta. Voit ottaa yhteyttä myös lajiliittoon tai SUEKiin (yhteystiedot ylempänä).
- Voit ottaa yhteyttä [Et ole yksin -palveluun](#), josta saat apua nimettömästi. Soita ma-ti klo 14-17.30 puh. 0800 144 644. Chattaa ke-to klo 14-17.30.
- Voit ottaa nimettömästi yhteyttä ma-pe klo 14-20 ja la-su 17-20 Lasten ja nuorten puhelimeen puh. 116 111 tai [chattiin](#) ma-ke klo 17-20.
- Alle 20-vuotiaat pojat voivat ottaa yhteyttä myös Poikien puhelimeen ma-pe klo 13-18 puh. 0800 94 884. Poikien puhelimen [chat](#) arkisin klo 13-15.
- Naiset ja tytöt saavat neuvontaa ja tukea Naisten Linjan puhelinpalvelusta ma-pe 16-20 ja la-su 12-16 puh. 0800 02400.
- Sinulla on oikeus tulla kuulluksi ja autetuksi, vaikka tekijä on voinut sanoa, ettei sinua kukaan usko. Säilytä toivo ja luottamus tulevaan. Ikävistä kokemuksista on lupa ja mahdollisuus toipua.

Toimi näin, jos nuori kertoo sinulle joutuneensa häirityksi tai seksuaalisesti kaltoinkohdelluksi

Jos nuori kertoo sinulle kokeneensa häirintää, kuuntele ja usko häntä ja varmista avun saaminen. Tässä ohjeita Väestöliittoa ja Mannerheimin lastensuojeluliittoa mukaillen:

- Pysy rauhallisena, kuuntele ja ota nuoren kertoma vakavasti. Kiitä häntä luottamuksesta.
- Rohkaise nuorta kertomaan tapahtuneesta johdattelematta ja painostamatta häntä.
- Käytä lyhyitä ja yksinkertaisia kysymyksiä.
- Juuri tapahtuneessa hyväksikäyttötilanteessa tai raiskauksessa, ota yhteys poliisiin.
- Voit tehdä myös lastensuojeluilmoituksen. Pelkkä epäily hyväksikäytöstä tai kaltoinkohtelusta on riittävä syy tehdä ilmoitus.
- Muista, että saatat itsekin tarvita apua tilanteen käsittelyyn. Hae apua terveydenhuollosta, vertaistukiryhmistä tai nimettömästi esim. [MLL:n Vanhempainnetin palveluista](#).
- Lisätietoa ja toimintaohjeita löytyy esim. [MLL:n sivuilta](#).

LIITE 3. SAATEKIRJE 15–17-VUOTIAIDEN URHEILIJOIDEN HUOLTAJILLE

Hyvä maajoukkueurheilijan huoltaja,

Suomen Tennisliitto on käynnistänyt selvityshankkeen seksuaalisesta häirinnästä. Liitto haluaa selvittää, ovatko tennismaajoukkueessa pelanneet urheilijat kokeneet häirintää maajoukkue-toimintaan liittyen viimeisten vuosien aikana. Tennisliitto tuomitsee kaikenlaisen häirinnän ja reagoi tarvittavin toimin, mikäli urheilijat kertovat kokeneensa epäasiallista kohtelua. Selvitystyöstä vastaa käytännössä Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. Selvitys toteutetaan sähköisenä kyselytutkimuksena tammikuussa 2019.

Seksuaalinen häirintä voi olla esimerkiksi vihjailua, epäasiallista vitsailua, epätoivottua koskettelua tai ahdistelua. Siihen liittyy aina seksuaalinen sävy. Häirintä on epätoivottua käytöstä ja se voidaan kokea esimerkiksi loukkaavana tai ahdistavana.

Häirinnästä kertominen on äärimmäisen tärkeää, jotta mahdollinen häirintä voidaan poistaa ja estää jatkossa. Myös tieto siitä, jos häirintää ei ole koettu tai havaittu, on tärkeää. Näistä syistä on tärkeää, että kannustat lastasi vastaamaan kyselyyn.

Kysely lähetetään [päivämäärä] suoraan nuoren omaan sähköpostiosoitteeseen. Jos sähköpostia ei ilmesty, myös roskapostikansio kannattaa tarkistaa sen varalta, että sähköposti on suodattanut sinne. Kyselyyn voi vastata tietokoneella, puhelimella tai tabletilla [päivämäärä] saakka. Kyselyssä vastataan väitteisiin koetusta tai nuoren havaitsemasta seksuaalisesta häirinnästä. Vastaaminen on nimetöntä. Yksittäiset vastaukset jäävät vain tutkijoiden tietoon ja SUEK huolehtii niiden tietosuojasta ja säilyttämisestä asianmukaisesti. Lomakkeessa ei kysytä sellaisia tietoja, joilla vastauksia voitaisiin yksilöidä tiettyyn henkilöön.

Voit auttaa tutkimustyössä kannustamalla vastaamaan kyselyyn ja olemalla keskusteluapuna, jos nuori sitä tarvitsee. Mikäli häirintää tulee ilmi, liitto ryhtyy tarvittaviin toimiin sen poistamiseksi ja estämiseksi jatkossa. Vastauksista koostetaan raportti Tennisliitolle helmi-maaliskuussa 2019 ja tuloksista myös tiedotetaan.

Kiitämme yhteistyöstä jo etukäteen.

Teemu Purho
Toimitusjohtaja

Henrik Zilliacus
Seurapalvelupäällikkö

Lisätietoa selvityshankkeesta antaa SUEKin tutkimuspäällikkö Nina Laakso (nina.laakso@suek.fi, puh. 0400 808 940). Lisätietoa seksuaalisesta häirinnästä antaa SUEKin tutkintapäällikkö Jouko Ikonen (jouko.ikonen@suek.fi, puh. 040 570 5012). Lisätietoa kyselystä antaa tutkija Johanna Hentunen (johanna.hentunen@suek.fi tai puh. 040 706 7327).

Mitä on seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä?

Seksuaalinen häirintä on syrjintää, ja se on määritelty tasa-arvolaisissa seuraavasti: "Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri" ([Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)).

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä monin eri tavoin aina epäasiallisesta seksuaalissävytteisestä puheesta ja vihjailusta fyysisen koskemattomuuden loukkaamiseen, ja se voi johtaa jopa seksuaaliseen väkivaltaan. Häirintä on ei-toivottua ja yksipuolista, ja sopivan käytöksen rajan määrittää se, joka on toiminnan kohteena.

Seksuaalinen ja sukupuolinen häirintä ovat olleet ajankohtaisia aiheita mediassa viime aikoina. Lokakuussa 2017 #metoo-kampanja sai laajamittaista huomiota ja nosti seksuaalisen häirinnän yleisyyden uudella tavalla tietoisuuteen. Kevään 2018 aikana seksuaalinen häirintä on nostettu aiempaa laajempaan keskusteluun myös huippu-urheilussa, ja esimerkiksi jalkapallossa ja jääkiekossa entiset maajoukkuepelaajat ovat kertoneet kokeneensa häirintää.

Toimi näin, jos olet kokenut häirintää tai aihe huolestuttaa sinua (nuorille annetut ohjeet)

On tärkeää kertoa jollekin luotettavalle aikuiselle, jos olet joutunut seksuaalisen häirinnän tai väkivallan kohteeksi. Sinulla on myös lupa olla huolestunut tai ahdistunut tästä aiheesta tai kyselystä, vaikka et olisi kokenut häirintää. Tässä ohjeita Väestöliittoa mukaillen näihin tilanteisiin:

- Kerro asiasta luotettavalle henkilölle. Sinulla on kertomiseen täysi oikeus, vaikka häirintätapauksessa tekijä on voinut vaatia sinulta salaisuuden säilyttämistä.
- Hae apua terveydenhuollosta, psykologilta tai luottamaltasi henkilöltä koulusta tai seurasta. Voit ottaa yhteyttä myös lajiliittoon tai SUEKiin (yhteystiedot ylempänä).
- Voit ottaa yhteyttä [Et ole yksin -palveluun](#), josta saat apua nimettömästi. Soita ma-ti klo 14-17.30 puh. 0800 144 644. Chattaa ke-to klo 14-17.30.
- Voit ottaa nimettömästi yhteyttä ma-pe klo 14-20 ja la-su 17-20 Lasten ja nuorten puhelimeen puh. 116 111 tai [chattiin](#) ma-ke klo 17-20.
- Alle 20-vuotiaat pojat voivat ottaa yhteyttä myös Poikien puhelimeen ma-pe klo 13-18 puh. 0800 94 884. Poikien puhelimen [chat](#) arkisin klo 13-15.
- Naiset ja tytöt saavat neuvontaa ja tukea Naisten Linjan puhelinpalvelusta ma-pe 16-20 ja la-su 12-16 puh. 0800 02400.
- Sinulla on oikeus tulla kuulluksi ja autetuksi, vaikka tekijä on voinut sanoa, ettei sinua kukaan usko. Säilytä toivo ja luottamus tulevaan. Ikävistä kokemuksista on lupa ja mahdollisuus toipua.

Toimi näin, jos nuori kertoo sinulle joutuneensa häirityksi tai seksuaalisesti kaltoinkohdeksi

Jos nuori kertoo sinulle kokeneensa häirintää, kuuntele ja usko häntä ja varmista avun saaminen. Tässä ohjeita Väestöliittoa ja Mannerheimin lastensuojeluliittoa mukaillen:

- Pysy rauhallisena, kuuntele ja ota nuoren kertoma vakavasti. Kiitä häntä luottamuksesta.
- Rohkaise nuorta kertomaan tapahtuneesta johdattelematta ja painostamatta häntä.
- Käytä lyhyitä ja yksinkertaisia kysymyksiä.
- Juuri tapahtuneessa hyväksikäyttötilanteessa tai raiskauksessa, ota yhteys poliisiin.
- Voit tehdä myös lastensuojeluilmoituksen. Pelkkä epäily hyväksikäytöstä tai kaltoinkohtelusta on riittävä syy tehdä ilmoitus.
- Muista, että saatat itsekin tarvita apua tilanteen käsittelyyn. Hae apua terveydenhuollosta, vertaistukiryhmistä tai nimettömästi esim. [MLL:n Vanhempainnetin palveluista](#).
- Lisätietoa ja toimintaohjeita löytyy esim. [MLL:n sivuilta](#).

LIITE 4. SAATEKIRJE URHEILIJOLLE

Hyvä urheilija,

Suomen Tennisliitto on käynnistänyt selvityshankkeen seksuaalisesta häirinnästä. Liitto haluaa selvittää, ovatko tennismaajoukkueessa pelanneet urheilijat kokeneet häirintää maajoukkue-toimintaan liittyen viimeisten vuosien aikana. Tennisliitto tuomitsee kaikenlaisen häirinnän ja reagoi tarvittavin toimin, mikäli urheilijat kertovat kokeneensa epäasiallista kohtelua. Selvitystyöstä vastaa käytännössä Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. Selvitys toteutetaan sähköisenä kyselytutkimuksena tammi-maaliskuussa 2019.

Seksuaalinen häirintä voi olla esimerkiksi vihjailua, epäasiallista vitsailua, epätoivottua koskettelua tai ahdistelua. Siihen liittyy aina seksuaalinen sävy. Häirintä on epätoivottua käytöstä ja se voidaan kokea esimerkiksi loukkaavana tai ahdistavana.

Häirinnästä kertominen on äärimmäisen tärkeää, jotta mahdollinen häirintä voidaan poistaa ja estää jatkossa. Myös tieto siitä, jos häirintää ei ole koettu tai havaittu, on tärkeää. Näistä syistä juuri sinun vastauksesi kyselyyn on erittäin arvokas riippumatta siitä, oletko kokenut häirintää vai et.

Kysely lähetetään [päivämäärä] 2019 suoraan siihen sähköpostiosoitteeseen, jonka olet ilmoittanut liittoon yhteystiedoksi. Kyselyn lähettää Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. Tarkistathan tuolloin myös roskapostikansiosi sen varalta, että sähköposti suodattaa kyselylinkin sinne. Voit vastata kyselyyn tietokoneella, puhelimella tai tabletilla [päivämäärä] saakka. Kyselyssä sinua pyydetään vastaamaan väitteisiin kokemastasi tai havaitsemastasi seksuaalisesta häirinnästä. Vastaaminen on nimetöntä. Lomakkeessa ei kysytä sellaisia tietoja, joilla vastauksia voitaisiin yksilöidä juuri sinuun. Yksittäiset vastaukset jäävät vain tutkijoiden tietoon ja SUEK huolehtii niiden tietosuojasta ja säilyttämisestä.

Vastauksista koostetaan raportti Tennisliitolle helmi-maaliskuussa 2019 ja tuloksista myös tiedotetaan.

Kiitämme vastauksistasi jo etukäteen.

Teemu Purho
Toimitusjohtaja

Henrik Zilliacus
Seurapalvelupäällikkö

Lisätietoa selvityshankkeesta antaa SUEKin tutkimuspäällikkö Nina Laakso (nina.laakso@suek.fi, puh. 0400 808 940). Lisätietoa seksuaalisesta häirinnästä antaa SUEKin tutkintapäällikkö Jouko Ikonen (jouko.ikonen@suek.fi, puh. 040 570 5012). Lisätietoa kyselystä antaa tutkija Johanna Hentunen (johanna.hentunen@suek.fi tai puh. 040 706 7327).

Mitä on seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä?

Seksuaalinen häirintä on syrjintää, ja se on määritelty tasa-arvolaisissa seuraavasti: ”Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri” (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta).

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä monin eri tavoin aina epäasiallisesta seksuaalissävyytteisestä puheesta ja vihjailusta fyysisen koskemattomuuden loukkaamiseen, ja se voi johtaa jopa seksuaaliseen väkivaltaan. Häirintä on ei-toivottua ja yksipuolista, ja sopivan käytöksen rajan määrittää se, joka on toiminnan kohteena.

Seksuaalinen ja sukupuolinen häirintä ovat olleet ajankohtaisia aiheita mediassa viime kuukausina. Lokakuussa

2017 ns. #metoo-kampanja sai laajamittaista huomiota ja nosti seksuaalisen häirinnän yleisyyden uudella tavalla tietoisuuteen. Vuoden 2018 aikana seksuaalinen häirintä on nostettu aiempaa laajempaan keskusteluun myös huippu-urheilussa, ja esimerkiksi jalkapallossa ja jääkiekossa entiset maajoukkuepelaajat ovat kertoneet kokeneensa häirintää.

Toimi näin, jos olet kokenut häirintää tai aihe huolestuttaa sinua

On tärkeää kertoa jollekin luotettavalle aikuiselle, jos olet joutunut seksuaalisen häirinnän, kaltoinkohtelun tai väkivallan kohteeksi. Sinulla on myös lupa olla huolestunut tai ahdistunut tästä aiheesta tai kyselystä, vaikka et olisi kokenut häirintää. Tässä ohjeita Väestöliittoa mukailleen näihin tilanteisiin:

- Kerro asiasta luotettavalle henkilölle. Sinulla on kertomiseen täysi oikeus, vaikka häirintätapauksessa tekijä on voinut vaatia sinulta salaisuuden säilyttämistä.
- Hae apua terveydenhuollosta, psykologilta tai luottamaltasi henkilöltä koulusta tai seurasta. Voit ottaa yhteyttä myös lajiliittoon tai SUEKiin (yhteystiedot ylempänä).
- Voit ottaa yhteyttä [Et ole yksin -palveluun](#), josta saat apua nimettömästi. Soita ma-ti klo 14-17.30 puh. 0800 144 644. Chatkaa ke-to klo 14-17.30.
- Voit ottaa nimettömästi yhteyttä ma-pe klo 14-20 ja la-su 17-20 Lasten ja nuorten puhelimeen puh. 116 111 tai [chattiin](#) ma-ke klo 17-20.
- Alle 20-vuotiaat pojat voivat ottaa yhteyttä myös Poikien puhelimeen ma-pe klo 13-18 puh. 0800 94 884. Poikien puhelimen [chat](#) arkisin klo 13-15.
- Naiset ja tytöt saavat neuvontaa ja tukea Naisten Linjan puhelinpalvelusta ma-pe 16-20 ja la-su 12-16 puh. 0800 02400.
- Paljon lisää tietoa löytyy esimerkiksi [Nuortennetistä](#).
- Sinulla on oikeus tulla kuulluksi ja autetuksi, vaikka tekijä on voinut sanoa, ettei sinua kukaan usko. Säilytä toivo ja luottamus tulevaan. Ikävistä kokemuksista on lupa ja mahdollisuus toipua.

LIITE 5. SELVITYKSEN KYSELYRUNKO

Sivu 1. Saate

Kysely häirinnästä kansainvälisellä tasolla urheilulle

Suomen Tennisliitto on käynnistänyt selvityksen seksuaalisesta häirinnästä. Hankkeella selvitetään, ovatko kansainvälisiä kilpailuita pelanneet urheilijat kokeneet häirintää harjoittelussaan tai kilpailumatkoillaan viimeisten vuosien aikana. Selvitys kohdistuu pelaajiin, jotka ovat pelanneet kansainvälisiä otteluita vuosina 2008-2018 ja ovat syntyneet vuonna 1970 tai sen jälkeen. Tennisliitto ei hyväksy minkäänlaista häirintää ja haluaa estää häirinnän myös tulevaisuudessa. Selvityksestä vastaa käytännössä Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry.

Kyselyyn vastaaminen kestää arviolta 5-20 minuuttia. Kyselyyn voi vastata [päivämäärä] saakka. Vastaaminen on nimetöntä. Lomakkeessa ei kysytä sellaisia tietoja, joilla vastauksia voitaisiin yksilöidä juuri sinuun. Selvityksen tuloksista tehdään raportti Tennisliitolle.

Seksuaalinen häirintä voi olla esimerkiksi vihjailua, epäasiallista vitsailua, epätoivottua koskettelua tai ahdistelu. Siihen liittyy aina seksuaalinen sävy. Häirintä on epätoivottua käytöstä eli häirinnän kohde ei haluaisi kokea sitä. Häirintä voidaan kokea esimerkiksi loukkaavana, ahdistavana tai pelottavana.

Häirinnästä kertominen on tärkeää eikä epäasiallista kohtelua tarvitse sietää. Häirintä voidaan poistaa ja estää jatkossa helpommin, jos siitä kerrotaan. Myös tieto siitä, jos häirintää ei ole koettu tai havaittu, on tärkeää. Näistä syistä juuri sinun vastauksesi kyselyyn on erittäin arvokas riippumatta siitä, oletko kokenut häirintää vai et.

Suuret kiitokset vastauksestasi.

Sivu 2. Taustatiedot

Tässä osiossa sinulta kysytään taustatietoja, kuten ikää ja sukupuolta. Raportissa tuloksia esitellään sukupuolittain ja iän mukaan. Yksittäiset vastaukset ovat vain tutkijoiden nähtävillä eikä vastauksia voida yksilöidä juuri sinuun.

Sukupuoli

- > Mies
- > Nainen
- > Muu

Olen kilpaillut kansainvälisellä tasolla

- > Aikuisten sarjassa
- > Nuorten sarjassa
- > Molemmissa

Olen syntynyt vuonna

- > Alasvetovalikossa vaihtoehtoina vuodet 2006-1979 tai aiemmin

Mistä vuodesta alkaen olet kilpaillut kansainvälisellä tasolla?

- > Alasvetovalikossa vaihtoehtoina vuodet 2018-2008 tai aiemmin

Mihin vuoteen saakka olet kilpaillut kansainvälisellä tasolla?

- > Alasvetovalikossa vaihtoehtoina vuodet 2018-2008 tai aiemmin

Sivu 3. Kokemukset ja havainnot häirinnästä

Vastaa alla oleviin kysymyksiin mahdollisimman tarkasti. Tärkeintä on sinun oma kokemuksesi – ei se, miten joku toinen olisi saattanut kokea saman tilanteen tai mitä mahdollinen tekijä on tarkoittanut. Mahdollisen tekijän ei tarvitse olla joukkueen tai lajin sisältä vaan häirintään voi syyllistyä myös esimerkiksi yleisön jäsen tai some-seuraaja.

Kansainvälisellä kilpailutoiminnalla tarkoitetaan kaikkea virallista toimintaa, kuten leirejä, harjoituksia, kilpailuja ja kilpailumatkoja, yleisötapahtumia ja yhteydenpitoa. Myös epävirallinen kanssakäyminen lasketaan tähän mukaan.

Oletko kokenut mitään seuraavista **urheillessasi kansainvälisellä tasolla**?

Oletko kokenut sanallista seksuaalista häirintää? Esim. loukkaava vitsailu, ehdottelu tai vihjailu, epäasialliset kommentit tai kysymykset vartalostani, pukeutumisestani tai elämästäni, seksuaalissävytteinen haukkuminen tai nimittely (esim. homottelu tai huorittelu)

- > Kyllä
- > En koskaan
- > En osaa sanoa
- > En halua vastata

Oletko kokenut sanatonta seksuaalista häirintää? Esim. vihjailu elein tai ilmein, sopimaton eleily, tuijottaminen, tirkistely tai itsensäpaljastelu

- > Kyllä
- > En koskaan
- > En osaa sanoa
- > En halua vastata

Oletko kokenut seksuaalista häirintää somessa, netissä tai puhelimessa? Esim. epäasialliset puhelut, some-komentointi, viestittely, seksuaalisen materiaalin esittely yllättäen tai vasten tahtoani, tai painostus paljastavien kuvien lähettämiseen

- > Kyllä
- > En koskaan
- > En osaa sanoa
- > En halua vastata

Oletko kokenut fyysistä seksuaalista häirintää? Fyysinen seksuaalinen häirintä on kehollisen itsemääräämisoikeuden loukkaamista. Esim. epätoivottu koskettelu tai suutelu; painostaminen seksuaalissävytteiseen kosketteluun; painostaminen tai pakottaminen seksuaaliseen kanssakäymiseen; rahan, palvelusten tai tavaroiden lupaaminen seksuaalisesta kanssakäymisestä

- > Kyllä
- > En koskaan
- > En osaa sanoa
- > En halua vastata

Onko sinua häiritty seksuaalisesti muulla tavoin?

- > Kyllä
- > Ei koskaan
- > En osaa sanoa
- > En halua vastata

Pidä mielessäsi äskeiset seksuaalisen häirinnän muodot ja vastaa vielä seuraaviin kysymyksiin:

Oletko havainnut seksuaalista häirintää tapahtuneen jollekin toiselle tai onko joku kertonut sinulle kokeneensa sitä kv-kilpailutoimintaan liittyen?

- > Kyllä
- > En koskaan
- > En osaa sanoa
- > En halua vastata

Oletko koskaan kokenut mitään edellä mainituista muulloin urheilu-urasi aikana (kv-toiminnan ulkopuolella)?

- > Kyllä
- > En koskaan
- > En osaa sanoa
- > En halua vastata

SIVUT 4-8 ja 10. Lisäkysymyksiä niille henkilöille, jotka vastasit kokeneensa seksuaalista häirintää

[Saateteksti, esimerkkinä sanallinen häirintä.] Vastasit kokeneesi **sanallista seksuaalista häirintää** (esim. loukkaava vitsailu, epäasialliset kommentit tai kysymykset varталostani, pukeutumisestani tai elämästäni, seksuaalisävytteinen haukkuminen tai nimittely (esim. homottelu tai huorittelu).

Pyydämme tällä sivulla lisätietoja tapahtumista. Sinulla on lupa ja oikeus kertoa häirinnästä, vaikka tekijä olisi vaatinut sinulta salaisuuden säilyttämistä. Häirinnän rajan määrittää aina toiminnan kohde eli sinä.

Voit kertoa tässä häirinnästä omin sanoin. Esim. mitä on tapahtunut, missä yhteydessä ja mitä tunteita tai ajatuksia tapahtunut sinussa herätti. Kaikki lisätieto on arvokasta. [Avovastaus]

Minä vuosina kyseistä häirintää on tapahtunut?

- > Vaihtoehtoina vuodet 2018–2008, aiemmin, en osaa sanoa
[Vastaaja pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja]

Kuka tai ketkä häirintään ovat syyllistyneet? Esim. montako tekijöitä on ollut, missä asemassa tekijä on (esim. joukkueen tai seuran taustahenkilö, joukkue- tai seurakaveri, someseuraaja tms.), tunsitko tekijää ennalta, mitä sukupuolta tekijä on? Voit myös kertoa henkilön nimen. [Avovastaus]

Kerroitko tapahtuneesta jollekin? Kenelle? Mitä siitä seurasi? Jos et kertonut kenellekään, osaatko sanoa, miksi? [Avovastaus]

Koitko tapahtuneen johdosta jotain seuraavista? Voit merkitä useita.

- > Masentuneisuus
- > Ahdistus
- > Ärtymys
- > Paniikkikohtaukset
- > Itsetunnon aleneminen
- > Tunsin oloni haavoittuvaiseksi
- > Univaikeudet
- > Vaikeudet urheilussa
- > Vaikeudet ihmissuhteissa
- > Jokin muu, mikä
- > Ei mikään edellisistä
- > Tapahtunut ei vaikuttanut minuun
- > En osaa sanoa

Jatkuuko häirintä edelleen tai koetko uhkaa sen toistumisesta?

- > Häirintä jatkuu edelleen
- > Koen uhkaa siitä, että häirintä toistuu
- > Häirintä ei jatku enää
- > En osaa sanoa
- > En halua sanoa

SIVU 9. Lisäkysymyksiä niille henkilöille, jotka vastasit havainneensa muihin kohdistunutta seksuaalista häirintää

Vastasit havainneesi tai jonkun kertoneen sinulle **seksuaalisesta häirinnästä kansainvälisen kilpailutoiminnan yhteydessä.**

Pyydämme tällä sivulla lisätietoja tapahtumista.

Voit kertoa tässä häirinnästä omin sanoin. Esim. mitä havaitsit tai kuulit tapahtuneen. Kaikki lisätieto on arvokasta. [Avovastaus]

Minä vuosina kyseistä häirintää on tapahtunut?

- > Vaihtoehtoina vuodet 2018–2008, aiemmin, en osaa sanoa [Vastaaja pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja]

Kuka tai ketkä häirintään ovat syyllistyneet? Havaitsitko tai kerrottiinko sinulle, kuka häirintään syyllistyi? Esim. montako tekijöitä oli, missä asemassa tekijä oli (esim. joukkueen tai seuran taustahenkilö, joukkue- tai seurakaveri, someseuraaja tms.), mitä sukupuolta tekijä oli? Voit myös kertoa tekijän nimen.

SIVU 11. Kiitossivu ja ohjeita

Lähetä vielä vastauksesi tämän sivun alalaidasta!

Toimi näin, jos olet kokenut häirintää tai tämä kysely aiheutti sinussa huolta tai ahdistusta

On tärkeää kertoa jollekin luotettavalle aikuiselle, jos olet joutunut seksuaalisen häirinnän tai väkivallan kohteeksi. Sinulla on myös lupa olla huolestunut tai ahdistunut tästä aiheesta tai kyselystä, vaikka et olisi kokenut häirintää. Tässä ohjeita Väestöliittoa mukaillen näihin tilanteisiin:

Kerro asiasta luotettavalle henkilölle. Sinulla on kertomiseen täysi oikeus, vaikka häirintätapauksessa tekijä on voinut vaatia sinulta salaisuuden säilyttämistä.

- > Hae apua terveydenhuollosta, psykologilta tai luottamaltasi henkilöltä koulusta, lajiliitosta tai seurasta.
- > Voit ottaa yhteyttä [Et ole yksin -palveluun](#), josta saat apua nimettömästi. Soita ma-ti klo 14-17.30 puh. 0800 144 644. Chattaa ke-to klo 14-17.30.
- > Voit ottaa nimettömästi yhteyttä ma-pe klo 14-20 ja la-su 17-20 Lasten ja nuorten puhelimeen puh. 116 111 tai [chattiin](#) ma-ke klo 17-20.
- > Alle 20-vuotiaat pojat voivat ottaa yhteyttä myös Poikien puhelimeen ma-pe klo 13-18 puh. 0800 94 884. Poikien puhelimen [chat](#) arkisin klo 13-15.
- > Naiset ja tytöt saavat neuvontaa ja tukea Naisten Linjan puhelinpalvelusta ma-pe 16-20 ja la-su 12-16 puh. 0800 02400.
- > [Rikosuhripäivystys](#) auttaa, jos epäilet joutuneesi rikoksen tai rikosyrityksen kohteeksi tai rikoksen todistajaksi.
- > Paljon lisää tietoa löytyy esimerkiksi [Nuortennetistä](#).

Sinulla on oikeus tulla kuulluksi ja autetuksi, vaikka tekijä on voinut sanoa, ettei sinua kukaan usko. Säilytä toivo ja luottamus tulevaan. Ikävistä kokemuksista on lupa ja mahdollisuus toipua.

- > Jos sinulla on mitään lisättävää, kerrottavaa tai kysyttävää, voit kirjoittaa ajatuksesi tähän. [Avovastaus]

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:n

tarkoituksena on yhteistyössä urheilutoimijoiden kanssa taata kaikille yhdenvertainen oikeus eettisesti kestävään urheiluun. SUEKin tehtäviä ovat urheilun eettiset asiat, antidopingtoiminta, kilpailumanipulaation torjunta sekä katsomoturvallisuuden ja -viihtyvyyden edistäminen. SUEK toteuttaa tehtäväänsä koulutuksen, tutkimuksen, viestinnän ja sidosryhmäyhteistyön keinoin. Se tekee laaja-alaista yhteistyötä niin kansallisten kuin kansainvälisten urheilutoimijoiden ja viranomaisten kanssa.

suek.fi | [#puhtaastiparas](https://twitter.com/puhtaastiparas) | [@SUEK_FINCIS](https://twitter.com/SUEK_FINCIS)